

Sexuality of Men Who Have Sex with Men (MSM) in Public Toilets

Purin Naksing

Department of Sociology and Anthropology,
Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

วารสารสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา 34(1): มกราคม - มิถุนายน 2558

บทความ

เพศวิถีของ “ชายชอบชาย” ในห้องน้ำสาธารณะ

ปุรินทร์ นาคสิงห์

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมทางเพศของชายชอบชายในห้องน้ำสาธารณะ โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและประสบการณ์วิจัยของผู้เขียน การนิยามอัตลักษณ์ชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศในห้องน้ำสาธารณะในบริบทของสังคมไทยมักถูกพิจารณาในฐานะวัฒนธรรมย่อยของ “เกย์” แต่ข้อมูลจากงานศึกษาในสังคมตะวันตกและการวิจัยภาคสนามพบว่าห้องน้ำสาธารณะไม่ใช่พื้นที่เฉพาะของชายรักชายเท่านั้น ห้องน้ำสาธารณะกลายเป็นพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศด้วยความเป็นพื้นที่สาธารณะ ความเป็นส่วนตัว ความปลอดภัย และความเป็นพื้นที่ที่รองรับการใช้งานในระยะเวลาจำกัด บทความนำเสนอประเด็นวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์และแนวคิดความเบี่ยงเบน โดยอภิปรายความหมายและเงื่อนไขของการประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะ การเรียนรู้เกี่ยวกับบรรทัดฐานของการจัดการความสัมพันธ์ภายในบริบทเฉพาะของพื้นที่ และการต่อกรกับผลกระทบทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคม

คำสำคัญ: เพศวิถี, ปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์, ชายชอบชาย, ห้องน้ำสาธารณะ

บทคัดย่อ

ABSTRACT

The purpose of this article is to understand sexual behaviour of “Men who have Sex with Men (MSM)” in public toilets, based on literature survey and the author’s field research. In Thai context, men who have sex with men in public toilets are usually stereotyped as part of “gay” subculture. However, studies in western context and field research suggest that this sexual activity is not exclusive to homosexual men. Public toilets are eligible as a sexual arena because there is private within public space, which is under safety control and is open for temporary use. The article discusses the case within conceptual frameworks of symbolic interactionism and deviant theory: factors and meaning of sexual activities in public toilets, norms and social relationships within this specific context and MSM’s negotiation with individual and social risks and impacts.

keywords: sexuality, symbolic interactionism, Men Who Have Sex with Men (MSM), public toilets

บทความนี้เป็นการอภิปรายแนววิเคราะห์กิจกรรมทางเพศของชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันภายในห้องน้ำสาธารณะภายใต้กรอบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Theory) โดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างงานศึกษาในบริบทสังคมตะวันตกกับประเด็นจากงานวิจัยภาคสนามของผู้เขียน (ปริญทร์ นาคสิงห์ 2547) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความหมายและเงื่อนไขของการประกอบกิจกรรมทางเพศของชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันภายในห้องน้ำสาธารณะ 2) ศึกษาการปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ของกิจกรรมทางเพศที่เกิดขึ้น และ 3) ศึกษาการต่อรองกับผลกระทบทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคม โดยผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่นำเสนอประเด็นวิเคราะห์ว่าด้วยการมีเพศสัมพันธ์ในพื้นที่สาธารณะของเพศชาย โดยเฉพาะงานวิจัยหลักที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1970 ถึงหลัง ค.ศ. 2000 (ได้แก่ Humphreys 1970; Tewksbury 1999; Leap 1999; Frankis and Flowers 2005; 2009) และอภิปรายเปรียบเทียบข้อมูลจากการวิจัยภาคสนามของผู้เขียนที่เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง พ.ศ. 2545 – 2547 โดยการสังเกตและสัมภาษณ์กลุ่มชายที่เข้าไปมีกิจกรรมทางเพศกับเพศเดียวกันในห้องน้ำชายสาธารณะ ซึ่งหมายรวมถึงห้องน้ำในห้างสรรพสินค้า ห้องน้ำในปั้มน้ำมัน ห้องน้ำของสนามกีฬา และห้องน้ำสาธารณะอื่นๆ (ปริญทร์ นาคสิงห์ 2547, 162)

ผู้เขียนเริ่มต้นจากการพิจารณากระบวนการที่ห้องน้ำสาธารณะกลายเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมทางเพศในฐานะปรากฏการณ์ทางสังคม เพื่อพัฒนาประเด็นวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ทางเพศของชายกลุ่มหนึ่งที่เลือกใช้ห้องน้ำสาธารณะเป็นแหล่งพบปะเพื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน ภายใต้กรอบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ที่ให้ความสำคัญกับความหมายที่เกิดขึ้นภายใต้กระบวนการปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน และพิจารณาพฤติกรรมดังกล่าวในฐานะวัฒนธรรมย่อยของผู้เบี่ยงเบน (deviant subculture) ในฐานะผู้ละเมิดบรรทัดฐานของสังคมโดยกลุ่มที่มีความพึงพอใจทางเพศ (sexual preference) ต่อเพศเดียวกัน ซึ่งเป็นการให้คุณค่าและแสดงออกเฉพาะกลุ่ม โดยผู้เขียนแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ตัวตนทางเพศ: ปัญหาการนิยามอัตลักษณ์ 2) ห้องน้ำสาธารณะในฐานะพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศ (sexual arena) 3) กิจกรรม

ทางเพศ: การปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ของชายขอบชาย และ 4) การต่อรองกับความเลื่อม และการควบคุมทางสังคม

ตัวตนทางเพศ: ปัญหาการนิยามอัตลักษณ์

การนิยามอัตลักษณ์ชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศในห้องน้ำสาธารณะในบริบทของสังคมไทยถูกพิจารณาในฐานะวัฒนธรรมย่อยของ “เกย์” ซึ่งในสังคมไทยเป็นคำที่ใช้เรียกในเชิงเหมารวมและตีตราทางสังคม (stereotype) ที่ผู้ชมทางสังคม (social audience) มีต่อกลุ่มชายที่มีแนวโน้มนำทางเพศต่อเพศเดียวกัน (same-sex sexual orientation) งานศึกษาเชิงสังคมวิทยาว่าด้วยการนิยามอัตลักษณ์เกย์ในสังคมไทยเสนอว่า “เกย์” หมายถึงชายที่มีความพึงพอใจที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันโดยไม่ได้มีความปรารถนาจะเป็นผู้หญิงในเชิงกายภาพ ผู้ที่นิยามตนเองว่าเป็น “เกย์” บางคนอาจนำเสนอตัวต่อสังคมโดยอ้างอิงกับวาทกรรมหลักว่าด้วยความ เป็นชาย หากพิจารณาเพียงแค่วุฒิกรรมหรือลักษณะภายนอก จะไม่สามารถแยกได้ว่าผู้ชายคนไหนนิยามอัตลักษณ์ทางเพศว่าเป็นเกย์หรือมีแนวโน้มนำทางเพศต่อเพศเดียวกัน (บงกชมาศ เอกเอี่ยม 2532, 96; ปุรินทร์ นาคสิงห์ 2547, 84)

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่าการนิยามอัตลักษณ์ทางเพศของเกย์อาจไม่ได้ยึดโยงกับวาทกรรมหลักว่าด้วยความ เป็นชายเสมอไป และมีผู้นิยามตนเองว่าเป็นเกย์แต่มีการแสดงตัวตนที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งสามารถทำความเข้าใจภายใต้กรอบทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ที่ให้ความสำคัญกับการพิจารณาตนเองในฐานะที่เป็นวัตถุทางสังคมชนิดหนึ่ง ดังนั้น การที่จะนิยามว่าใครเป็นเกย์หรือไม่ย่อมอยู่ที่ตัวบุคคลผู้นั้นเองเป็นสำคัญว่ามองเห็นตนเองเป็นใคร แต่อย่างไรก็ตาม คงปฏิเสธไม่ได้ว่าอิทธิพลทางสังคมก็มีผลต่อการตีตราหรือให้นิยามตัวตนของบุคคลผู้นั้นในฐานะของปฏิกิริยาจากสังคมเช่นกัน หากเขามีพฤติกรรมบางอย่างที่สอดคล้องกับนิยามของเกย์ตามความเข้าใจของผู้ชมทางสังคมโดยทั่วไป ก็ย่อมจะถูกมองหรือเหมารวมว่าเป็นเกย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Rubington and Weinberg 1987, 289)

งานศึกษาในบริบทสังคมตะวันตกที่ผ่านมา (Humphreys 1970; Tewksbury 1999; Frankis and Flowers 2009) ชี้ให้เห็นว่า ถึงแม้ชายที่เข้าไปมีกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำสาธารณะส่วนใหญ่จะนิยามอัตลักษณ์ทางเพศของตนว่าเป็นเกย์ก็ตาม แต่ก็พบว่ามี การนิยามอัตลักษณ์ในรูปแบบอื่นอีก เช่น ชายรักสองเพศ (bisexual) และชายรักต่างเพศ (heterosexual) ดังที่งานศึกษาของลอว์ด ฮัมพรีย์ส (Laud Humphreys) ได้จัดประเภทของชายที่เข้าไปมีความสัมพันธ์ทางเพศในห้องน้ำสาธารณะตามองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และจิตเวชศาสตร์ออกเป็น 4 ประเภท (Humphreys 1970) ได้แก่

1. *ชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายเนื่องจากเหตุผลหรือข้อจำกัดในชีวิต (Trade)* หมายถึง ผู้นิยามว่าตนเองเป็นชายและไม่ได้รู้สึกหรือชอบในเพศเดียวกัน มีความเป็นชายอย่างเด่นชัด มีภรรยาและมีลูก แต่บางกรณีอาจมีปัญหาคบครองและหย่าร้าง การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันของชายในกลุ่มนี้ เป็นไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางเพศเท่านั้น

2. *ชายรักสองเพศ (Ambisexual หรือ Bisexual)* หมายถึง ผู้นิยามตนเองว่ามี ความรู้สึกทางเพศทั้งต่อเพศชายและเพศหญิง โดยมักให้คำอธิบายว่าเป็นพฤติกรรม เบี่ยงเบนที่เกิดจากการเลี้ยงดู สามารถมีบทบาททางเพศทั้งรุกและรับ (inserter/insertee) มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่ากลุ่มแรก และบางคนมีครอบครัว

3. *เกย์ (Gay Guys)* หมายถึง ผู้นิยามตนเองว่าเป็นเกย์ และใช้ชีวิตในฐานะเกย์ใน สังคมอย่างเปิดเผย เพียงแต่มีความเป็นชายอย่างชัดเจน สามารถมีบทบาททางเพศทั้งรุก และรับ มีฐานะทางเศรษฐกิจดี พิถีพิถันกับการแต่งกาย ส่วนใหญ่ไม่แต่งงาน

4. *เกย์ที่ไม่ยอมรับว่าตนเองเป็นเกย์ (Closet Queens)* หมายถึง ผู้ที่ไม่ยอมรับใน ความเป็นเกย์ของตนเอง และพยายามปิดบังซ่อนเร้นความเป็นเกย์ของตนไว้ บางคนถึงกับ แต่งงานมีครอบครัว ความพยายามในการปิดบังตัวตนที่เป็นเกย์ทำให้คบเพื่อนที่เป็นเกย์ น้อยหรือไม่มีเลย

การจัดจำแนกประเภทของฮัมพรีย์สข้างต้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การเข้าไป มีความสัมพันธ์ทางเพศภายในห้องน้ำสาธารณะไม่ใช่พื้นที่เฉพาะของชายรักชายเท่านั้น

งานศึกษาที่ผ่านมาจึงมักจะเรียกผู้ที่มีกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะ ตลอดจนพื้นที่สาธารณะอื่นๆ อย่างเช่น สวนสาธารณะ ว่า “ชายผู้มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน” (Men Who Have Sex With Men: MSM (Tewksbury 1999)) อย่างไรก็ตาม ในบริบทสังคมไทยที่ยังคงติดกับภาพเหมารวมว่าผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันคือ “เกย์” การมีกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะจึงมักได้รับการอ้างอิงกับตราประทับหรือวาทกรรมหลักในสังคม ซึ่งมักเข้าใจว่า “เกย์” เป็นกลุ่มที่มีการเปลี่ยนค่านอนบ้อยและมีพฤติกรรมสำส่อน (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ 2553, 78; พิมพวัลย์ บุญมงคล และคณะ 2551, 180; สุธรรม ธรรมรงค์วิทย์ 2548, 16; เทอดศักดิ์ ร่มจำปา 2545) ทั้งที่การเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวอาจเป็นเพียง “พฤติกรรม” โดยบุคคลผู้นั้นอาจไม่ได้นิยามอัตลักษณ์ทางเพศของตนในฐานะ “เกย์” ดังนั้น ปัญหาเกี่ยวกับการนิยามอัตลักษณ์จึงเป็นเรื่องยากหากพิจารณาเพียงพฤติกรรมอย่างผิวเผินโดยไม่ทำความเข้าใจถึงการนิยามอัตลักษณ์ของปัจเจก ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับตราประทับที่สังคมมอบให้เสมอไป ในที่นี้ผู้เขียนขอเรียกกลุ่มชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันในห้องน้ำสาธารณะว่า “ชายชอบชาย” ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะนิยามตนเองว่าเป็น “เกย์” หรือไม่ก็ตาม

นอกจากกลุ่มชายชอบชายจะมีความหลากหลายในการนิยามอัตลักษณ์ของตนเอง ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ยังมีลักษณะทางกายภาพและสถานภาพทางสังคมแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาในสังคมตะวันตก (Humphreys 1970; Tewksbury 1999; Frankis and Flowers 2009) สำหรับชายที่พบในบริบทของสังคมไทยจากการสังเกตและสัมภาษณ์พบว่ามีความหลากหลายในเชิงรูปลักษณะทางกายภาพ ไม่จำกัดเฉพาะผู้ที่มีลักษณะทางกายภาพสอดคล้องกับวาทกรรมหลักว่าด้วยความเป็นชายในอุดมคติเท่านั้น และพบว่ามีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จนถึงมากกว่า 60 ปี แต่ส่วนใหญ่จะเป็นวัยทำงานคือ ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จนถึง 40 ปี ยกเว้นกรณีพื้นที่ห้องน้ำในห้างสรรพสินค้า สามารถพบผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และยังคงอยู่ในวัยเรียนทั้งมัธยมต้นและมัธยมปลาย อย่างไรก็ตาม มีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับสถานะทางสังคม และอาจนำไปสู่การประณามหรือทำให้เสียชื่อเสียงได้ ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนจึงไม่เปิดเผยข้อมูลในส่วนนี้โดยตรงไปตรงมา แต่ยังสามารถสังเกตได้จากการแต่งกาย โดยเฉพาะบางคนที่สวม

เครื่องแบบ ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าอาชีพของ “ชายขอบชาย” ที่พบในงานศึกษานี้มีตั้งแต่ นักเรียน นักศึกษา ลูกจ้าง คนขายของ พนักงานห้าง พนักงานบริษัท ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจไปจนถึงผู้เกษียณอายุ โดยส่วนใหญ่ของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้มีแนวโน้มนำทางเพศต่อเพศเดียวกัน

ถึงแม้ว่าชายที่เข้ามาเพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำสาธารณะจะมีความหลากหลาย และไม่จำกัดเฉพาะผู้ที่มีลักษณะทางกายภาพสอดคล้องกับวาทกรรมหลักว่าด้วยความเป็นชายในอุดมคติเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ไรก็ตาม ลักษณะทางกายภาพหรือเรือนร่างของ “ชายขอบชาย” ได้ถูกทำให้กลายเป็นวัตถุทางเพศ (sexual object) ภายใต้กระบวนการปฏิสังสรรค์เพื่อนำไปสู่การประกอบกิจกรรมทางเพศ ทั้งนี้ การให้คุณค่าในการเลือกคู่ปฏิสังสรรค์มีแนวโน้มจะเป็นการผลิตซ้ำวาทกรรมหลักว่าด้วยความเป็นชายในอุดมคติ จากการสังเกตของผู้เขียนพบว่าผู้ที่มีลักษณะอย่างเช่น มีความเป็นหญิงสูง หรือ “ออกสาว” ผู้อาวุโสที่ไม่มีการรักษาสุขภาพร่างกายให้ดูดี หรือผู้ที่มีลักษณะทางกายภาพไม่สอดคล้องกับความเป็นชายในอุดมคติมักถูกปฏิเสธ หรือมีโอกาสน้อยที่จะได้ปฏิสังสรรค์เพื่อพัฒนาไปสู่การประกอบกิจกรรมทางเพศ โดยในบางกรณีมีการให้เหตุผลเชื่อมโยงระหว่างลักษณะทางกายภาพกับความต้องการทางเพศด้วย

ห้องน้ำสาธารณะในฐานะพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศ

ลอร์ด ฮัมฟรีย์ส (Loud Humphreys) ถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกการศึกษาเกี่ยวกับเพศวิถีในห้องน้ำสาธารณะ (Humphreys 1970) ซึ่งศึกษาการแลกเปลี่ยนในกิจกรรมทางเพศระหว่างชายกับชายในห้องน้ำสาธารณะ โดยฮัมฟรีย์สทำการเก็บข้อมูลในฐานะเป็น “ต้นทาง” (watch queen) ที่คอยส่งสัญญาณให้ชายที่กำลังมีกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำได้รู้ตัวว่ากำลังมีคนเข้ามา (Humphreys 1970 อ้างถึงใน พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์ 2530, 1) จุดมุ่งหมายในการศึกษาของฮัมฟรีย์สขณะนั้นเป็นการศึกษาพฤติกรรมทางเพศและระบาดวิทยา รวมถึงการป้องกันอาชญากรรมบนพื้นที่สาธารณะ อย่างไรก็ตาม งานศึกษานี้ระบุว่า มีอุปสรรคต่อการศึกษาพฤติกรรมทางเพศในที่สาธารณะของผู้ชายอย่างกว้างขวาง ซึ่ง

ต่อมาเป็นที่รู้จักกันในประเด็นการหาคู่นอนในสภาพแวดล้อมสาธารณะ (Public Sex Environments: PSEs) อย่างเช่น สวนสาธารณะ ชายหาด จุดพักรถบนถนนมอเตอร์เวย์ และห้องน้ำสาธารณะ ฯลฯ (Frankis and Flowers 2009, 862; Leap 1999; Tewksbury 1999) ภายใต้กรอบทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ที่ให้ความสำคัญกับความหมายผ่านกระบวนการปฏิสังสรรค์ระหว่างชายที่ต้องการหาคู่หรือมีกิจกรรมทางเพศในที่สาธารณะ ในแง่นี้ การให้ความหมายกับพื้นที่ห้องน้ำสาธารณะในฐานะวัตถุแห่งการปฏิสังสรรค์ จึงมีความหมายที่หลากหลาย สลับไหล และไม่ตายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เปลี่ยนแปลงการให้ความหมายของห้องน้ำสาธารณะจากพื้นที่สำหรับขับถ่าย กลายเป็น “พื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศ”

จากการสำรวจภาคสนามของผู้เขียน พบว่าส่วนใหญ่ของห้องน้ำสาธารณะที่กลุ่มชายชอบชายนิยมใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ คือ ห้องน้ำภายในห้างสรรพสินค้าและปั้มน้ำมัน ซึ่งอาจมีลักษณะไม่แตกต่างจากห้องน้ำสาธารณะชายทั่วไป กล่าวคือ มีส่วนที่เป็นแนวกำแพงติดตั้งโถปัสสาวะโดยมีที่บังตาระหว่างโถเพื่อความเป็นส่วนตัว และส่วนที่เป็นห้องน้ำซึ่งแม้จะมีผนังปิดทึงสี่ด้าน แต่ก็มีช่องว่างซึ่งเกิดจากการเว้นระยะจากพื้นห้องน้ำและมีเพดานที่เปิดโล่ง อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนพบว่าห้องน้ำสาธารณะภายในห้างสรรพสินค้าและปั้มน้ำมันมีลักษณะร่วมบางประการอันเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเลือกประกอบกิจกรรมทางเพศของกลุ่มชายชอบชาย หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นมิติเชิงพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับกระบวนการปฏิสังสรรค์ระหว่างชายชอบชาย ซึ่งนำไปสู่การให้ความหมายกับห้องน้ำสาธารณะในฐานะพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศ ดังนี้

1. *ความเป็นพื้นที่สาธารณะ* กลุ่มชายชอบชายเป็นหนึ่งในกลุ่มลูกค้าหรือผู้มาใช้บริการห้องน้ำที่มีความหลากหลาย มักไม่เป็นที่สังเกตว่าเข้ามาเพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำ ยกเว้นกรณีที่มีการแสดงออกอย่างชัดเจนหรือมีการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ห้องน้ำคนอื่น การหาคู่ในพื้นที่สาธารณะเช่นนี้ทำให้ชายชอบชายที่ไม่ต้องการเปิดเผยตัวตน รู้สึกปลอดภัยจากการถูกตีตราทางสังคมว่ามีความเบี่ยงเบนโดยไม่จำเป็นต้องพยายามปกปิดความลับเหมือนการไปหาคู่ในพื้นที่เฉพาะสำหรับผู้ที่มีแนวโน้มนำทางเพศต่อเพศเดียวกัน

2. *ความเป็นส่วนตัว* พื้นที่ห้องน้ำที่กลุ่มชายขอบชายเลือกมีกิจกรรมทางเพศมักตั้งอยู่ในที่ลับตา หรือบริเวณที่ผู้คนไม่พลุกพล่าน นอกจากนี้ การจัดการพื้นที่ภายในห้องน้ำบางแห่งยังเอื้อต่อการประกอบกิจกรรมทางเพศ เนื่องจากมีผนังกันแยกส่วนที่เป็นห้องน้ำออกจากส่วนที่ติดตั้งโถปัสสาวะ ตลอดจนการเลือกประกอบกิจกรรมทางเพศในเวลากลางคืน ล้วนสะท้อนถึงนัยสำคัญของการสร้างความเป็นส่วนตัวภายในพื้นที่สาธารณะ ทั้งในแง่ของการปกปิดกิจกรรมทางเพศจากสายตาของผู้ใช้ห้องน้ำคนอื่น และการใช้เวลาประกอบกิจกรรมทางเพศได้โดยไม่ถูกจำกัดด้วยความต้องการใช้ห้องน้ำของผู้ใช้คนอื่น ๆ

3. *ความปลอดภัย* ห้องน้ำที่ถูกเลือกเป็นพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศมักมีทางเข้าออกได้หลายทางซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้ที่เข้าไปประกอบกิจกรรมทางเพศรู้สึกปลอดภัย เพราะมีช่องทางในการหลบหลีก สามารถออกจากสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้ทันทีแล้ว ยังช่วยให้ไม่เป็นที่จดจำของผู้คนในบริเวณนั้น ๆ และไม่ถูกตั้งข้อสังเกตจากการเข้าห้องน้ำบ่อย ๆ ด้วย

4. *ความเป็นพื้นที่ที่รองรับการใช้งานในระยะเวลาจำกัด* กิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะเป็นความสัมพันธ์ทางเพศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและไม่ผูกมัด หรือที่เรียกกันว่า “เซ็กซ์ด่วน” (instant sex) หรือ “ความสัมพันธ์ทางเพศในภาวะนิรนาม” (anonymous sex) ที่ผู้ประกอบกิจกรรมส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะทำความรู้จักกัน ยกเว้นบางกรณีที่เคยเห็นหน้ากันบ่อย ๆ ก็อาจจะนำไปสู่การปฏิสังสรรค์กันได้ โดยทั่วไปการประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะจะใช้เวลาประมาณ 5 – 15 นาที และส่วนใหญ่เมื่อตอบสนองความต้องการทางเพศเรียบร้อยแล้ว ก็แยกย้ายกันออกจากห้องน้ำอย่างรวดเร็วเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นและปราศจากข้อผูกมัดระหว่างกัน

เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบข้างต้น จะเห็นว่า มีปัจจัยที่เอื้อให้ห้องน้ำสาธารณะกลายเป็นพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศของกลุ่มชายขอบชาย ในฐานะการแสดงออกซึ่งความต้องการทางเพศอย่างรวดเร็วและไร้ข้อผูกมัด และสำหรับบางคน ความเป็นพื้นที่สาธารณะช่วยลดความเสี่ยงต่อการถูกเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศเมื่อเทียบกับการไปหาคู่ในสถานบันเทิงเฉพาะกลุ่มสำหรับผู้ที่มีแนวโน้มนำทางเพศต่อเพศเดียวกัน ขณะเดียวกัน ก็มีความปลอดภัยมากกว่าการเข้าไปหาคู่ในในพื้นที่สาธารณะอื่นๆ อย่างสวนสาธารณะ

ดังนั้น สำหรับชายขอบชายที่ไม่ต้องการเปิดเผยตัวตนต่อสาธารณะ การประกอบกิจกรรมทางเพศในลักษณะดังกล่าวช่วยให้สามารถปกปิดอัตลักษณ์ทางเพศ ทำให้พวกเขายังคงเป็น “ผู้ชาย” และมี “ความเป็นชาย” ในสายตาของผู้ชมทางสังคมทั่วไป หรือที่เรียกว่าเป็น “ผู้เปี่ยมเบนแบบซ่อนเร้น” (secret deviant (Becker 1963, 20)) ทั้งนี้ ผู้ต้องการประกอบกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำสาธารณะจะต้องเรียนรู้ “ที่ตั้ง” ของห้องน้ำสาธารณะที่กลุ่มชายขอบชายนิยมใช้ประกอบกิจกรรมทางเพศผ่านการสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งมีทั้งการบอกเล่าผ่านกลุ่มเพื่อนและสื่อเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ยังต้องมีการเรียนรู้เกี่ยวกับบรรทัดฐานของการจัดการความสัมพันธ์ภายในบริบทเฉพาะแต่ละพื้นที่ ดังจะได้อภิปรายในหัวข้อต่อไป

กิจกรรมทางเพศ: การปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ของชายขอบชาย

การปฏิสังสรรค์ระหว่างชายที่ต้องการประกอบกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำสาธารณะต้องอาศัยการเรียนรู้ภายใต้บรรทัดฐานเฉพาะ เนื่องจากความเป็นพื้นที่สาธารณะและไม่ได้เป็นพื้นที่สำหรับประกอบกิจกรรมดังกล่าวโดยตรง แต่เป็นการให้คุณค่าของชายขอบชายกลุ่มหนึ่ง จึงต้องปกปิดและซ่อนเร้นจากสายตาของผู้ใช้ห้องน้ำสาธารณะคนอื่น งานศึกษาในบริบทสังคมตะวันตกได้เสนอว่ามีกฎการหาคู่ (rules of cruising) ที่สำคัญคือการหลีกเลี่ยงการปฏิสังสรรค์กันด้วยคำพูด (Frankis and Flowers 2005; Tewksbury 1999) เนื่องจากไม่มีหลักประกันใดๆ ที่จะรู้ว่าชายที่อยู่ภายในพื้นที่นั้นเป็นผู้ที่มีความต้องการเช่นเดียวกัน และแต่ละบุคคลย่อมมีเหตุผลหรือการให้ความหมายต่อการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวที่สอดคล้องหรือแตกต่างกัน การปฏิสังสรรค์ผ่านภาษาพูดจึงเป็นการเปิดเผยตัวตนให้คนแปลกหน้ารับรู้โดยไม่อาจคาดถึงผลที่ติดตามมาได้ในบางกรณี แทนที่จะได้ผู้เข้าร่วมในกิจกรรมทางเพศ อาจนำไปสู่การถูกประณาม ทำร้ายร่างกาย หรือถูกจับกุมแทน ในทางตรงกันข้าม ชายที่บังเอิญเข้าไปอยู่ในพื้นที่ขณะมีกิจกรรมทางเพศอาจเป็นจุดเริ่มต้นของการรับรู้เกี่ยวกับ “ที่ตั้ง” ของห้องน้ำสาธารณะในฐานะพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศ และหากเขาพิจารณาแล้วว่ากรกระทำนั้น “ไม่ได้เสียหายอะไร” ก็จะนำไปสู่การเรียนรู้ถึงบรรทัดฐานของการประกอบกิจกรรมทางเพศภายในบริบทเฉพาะดังกล่าวต่อไป

งานศึกษาของริชาร์ด ทิวคส์บิวรี (Richard Tewksbury) พบว่าจุดเริ่มต้นของการปฏิสังสรรค์ระหว่างชายที่ต้องการหาคู่เพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศในที่สาธารณะ คือการใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเรียนรู้และเลือกใช้ให้ถูกต้องเพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าอีกฝ่ายหนึ่งมีความต้องการเช่นเดียวกับตน ก่อนที่จะเริ่มมีการสนทนาหรือประกอบกิจกรรมทางเพศเป็นลำดับต่อไป สำหรับการสื่อสารโดยภาษาสัญลักษณ์มีอยู่ด้วยกัน 4 รูปแบบหลัก (Tewksbury 1999) ได้แก่

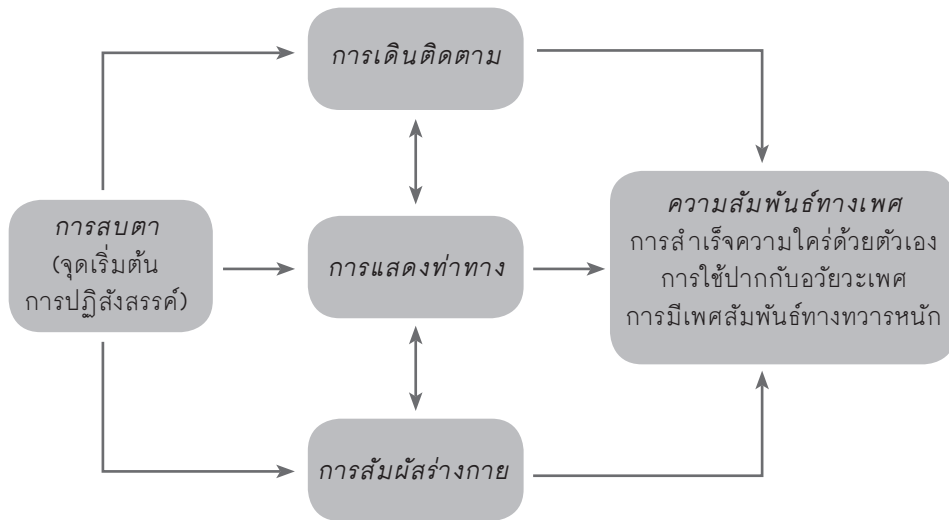
1. *การสบตา (eye contact)* คือจุดเริ่มต้นในการปฏิสังสรรค์เพื่อเป็นการส่งสัญญาณไปยังชายที่เป็นเป้าหมายให้เขาได้รู้ตัว โดยจะมองไปยังเป้าหมายบ่อยๆ หรืออาจจ้องมองให้รู้ตัวแล้วสังเกตปฏิกิริยาที่จะแสดงโต้ตอบกลับมา กระบวนการนี้นอกจากจะเป็นจุดเริ่มต้นเพื่อพัฒนาไปสู่การมีความสัมพันธ์ทางเพศแล้ว ยังสามารถใช้จำแนกชายที่จะเข้ามาเพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศกับผู้ใช้ห้องน้ำสาธารณะทั่วไปได้อีกด้วย

2. *การเดินติดตาม (pursuit)* หลังจากที่สื่อสารกันผ่านทางสายตาดังนั้นแล้วเป้าหมายที่สนใจอยู่นั้นมีความต้องการเช่นเดียวกัน ขั้นต่อไปจะเป็นขั้นของการติดตามเป้าหมาย แต่การติดตามต้องค่อยเป็นค่อยไปเพื่อไม่ให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกว่าคุณคุกคามหรือตกอยู่ในอันตราย การเดินตามนี้อาจเป็นการตามเพียงฝ่ายเดียว หรือเปลี่ยนเป็นผู้ถูกตามภายหลังจากติดตามเป้าหมายที่สนใจได้ระยะหนึ่ง เพื่อเป็นการยืนยันความสนใจที่มีต่อกัน

3. *การแสดงท่าทาง (display and positioning)* เป็นการแสดงเพื่อเชื้อเชิญหรือบอกถึงความต้องการให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้ามาในพื้นที่ส่วนตัวเพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศด้วยการพยักหน้าเชิญชวน การยิ้ม การสัมผัสร่างกายของตนเอง ตลอดจนการแสดงท่าทางที่สะท้อนความต้องการหรือการประกอบกิจกรรมทางเพศ ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่กระตุ้นเป้าหมายให้เข้ามาปฏิสังสรรค์เพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศเร็วขึ้น

4. *การสัมผัสร่างกาย (body contact)* เป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนประกอบกิจกรรมทางเพศ โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจเริ่มสัมผัสร่างกายของอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อเข้าความรู้สึกหรือเพื่อตรวจสอบก็ได้ การอนุญาตให้ฝ่ายตรงข้ามสัมผัสร่างกายโดยเฉพาะเพื่อกระตุ้นอารมณ์

ทางเพศ หมายถึงการยินยอมที่จะร่วมประกอบกิจกรรมทางเพศด้วย อย่างไรก็ตาม หากสัมผัสแล้วพบว่าบทบาททางเพศไม่สอดคล้องกัน การปฏิสังสรรค์อาจสิ้นสุดลงโดยการประกอบกิจกรรมทางเพศที่ไม่ได้นำไปสู่การมีความสัมพันธ์ทางเพศก็ได้

แผนภาพ 1 รูปแบบการปฏิสังสรรค์และกิจกรรมทางเพศ

จาก แผนภาพ 1 จะเห็นว่าจุดเริ่มต้นของการปฏิสังสรรค์ไปสู่กิจกรรมทางเพศนั้นเริ่มจากการสบตาเพื่อมองหาเป้าหมายที่น่าสนใจและมีความต้องการเช่นเดียวกันก่อนที่จะพัฒนาไปสู่ขั้นต่อไป อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ของการหาคู่นอนในห้องน้ำสาธารณะ ชายที่เข้าไปในพื้นที่ดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเริ่มต้นตามลำดับทุกขั้นตอน ยกเว้นมือสมัครเล่นหรือผู้หาคู่นอนเป็นครั้งคราว (occasional cruiser) แต่สำหรับผู้หาคู่นอนที่มีความชำนาญ (professional cruiser) อาจเริ่มจากการแสดงท่าทางตลอดจนการสัมผัสสร้างกายก่อนโดยข้ามขั้นตอนของการเดินตาม เนื่องจากอาจถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการใช้ห้องน้ำสาธารณะบางแห่ง ยกเว้นกรณีที่ชายชอบชายจะเดินตามกันไปเพื่อหาห้องน้ำแห่งใหม่ที่ลืบทจากบุคคลอื่นๆ ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมในการปฏิสังสรรค์สามารถเลือกออกจากสถานการณ์ไม่พึงประสงค์ได้ตลอดเวลาในทุกขั้นตอน ทั้งด้วยเหตุผลในเชิงความ

ปลอดภัยและในเชิงรสนิยมทางเพศ กระบวนการของกิจกรรมทางเพศภายหลังทั้งสองฝ่าย
 แน่ใจว่ามีความปรารถนาเช่นเดียวกันประกอบด้วยกิจกรรมทางเพศหลายรูปแบบ โดยขึ้น
 อยู่กับระดับการให้คุณค่าของชายขอบชายที่เข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินความเสี่ยง
 ภายใต้งैอนไขของบริบทในขณะนั้นๆ โดยผู้เขียนพบว่ามิกิจกรรมทางเพศ 3 รูปแบบหลักๆ
 ได้แก่ 1) การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง (masturbation) 2) การใช้ปากกับอวัยวะเพศ
 (oral sex) และ 3) การมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก (anal sex)

รูปแบบของกิจกรรมทางเพศสัมพันธ์กับ “ฉาก” ของกิจกรรมดังกล่าวภายในห้องน้ำ
 สาธารณะ กล่าวคือ การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองเป็นกิจกรรมพื้นฐานของผู้เข้าร่วม
 ทุกคน เป็นความสัมพันธ์ต่างตอบแทนที่เกิดจากความคาดหวังของสมาชิกที่อยู่ในบริบท
 ของสถานการณ์นั้นๆ โดยอาจอยู่ในรูปแบบที่ต่างคนต่างสำเร็จความใคร่ให้ตัวเองหรือช่วย
 สำเร็จความใคร่ให้กันและกันก็ได้ กิจกรรมรูปแบบนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในพื้นที่เปิดโล่งอย่าง
 บริเวณโถปัสสาวะ ซึ่งผู้ร่วมกิจกรรมจะรู้สึกปลอดภัยกว่าการอยู่ในพื้นที่จำกัดภายในห้องน้ำ
 เพราะสามารถออกจากสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้ทันทีเมื่อถูกรบกวนหรือมีผู้ใช้ห้องน้ำ
 คนอื่นเข้ามา ในขณะที่การใช้ปากกับอวัยวะเพศจะเกิดขึ้นภายหลังการประเมินผู้ร่วม
 กิจกรรมอีกฝ่ายในรายละเอียดมากขึ้น และมีการเคลื่อนย้ายจากบริเวณโถปัสสาวะเข้าไป
 ในพื้นที่ปิดของส่วนที่เป็นห้องน้ำเพื่อป้องกันการถูกจับจ้อง ส่วนการมีเพศสัมพันธ์ทางทวาร
 หนักซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นน้อยมากเมื่อเทียบกับกิจกรรมประเภทอื่นเพราะมีความเสี่ยง
 มากที่สุด นอกจากจะมีการประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเงื่อนไขของสถานที่อย่างรอบด้าน
 แล้วยังเป็นรูปแบบที่สะท้อนถึงความตั้งใจใช้ห้องน้ำสาธารณะเป็นพื้นที่ประกอบกิจกรรมทาง
 เพศอย่างชัดเจน เพราะจำเป็นต้องมีการเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ และมีรายละเอียดที่ต้อง
 ระมัดระวังในการประกอบกิจกรรมมากกว่า ดังข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ที่บอกเล่าถึง
 ข้อจำกัดตั้งแต่ในแง่ของพื้นที่ การจัดวางร่างกายและควบคุมการแสดงอารมณ์ให้ไม่เป็นที่
 สังเกตของคนภายนอกว่ากำลังมิกิจกรรมทางเพศเกิดขึ้นภายในห้องน้ำ และก่อนจะออก
 จากห้องน้ำก็ต้องสำรวจโดยการมองลอดช่องว่างระหว่างผนังกับพื้นห้องน้ำให้แน่ใจก่อนว่า
 ไม่มีคนอื่นอยู่ในบริเวณนั้น และมักเลือกใช้วิธีออกจากห้องน้ำโดยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเดิน
 ออกมาก่อนแล้วค่อยให้อีกฝ่ายหนึ่งเดินตามออกมา (ปุรินทร์ นาคสิงห์ 2547, 165 - 166)

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่ากรณีกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำสาธารณะเป็นกิจกรรมที่ต้องเรียนรู้ผ่านการปฏิสังสรรค์ โดยชายที่มีความต้องการเข้าไปมีกิจกรรมดังกล่าวจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงบรรทัดฐานที่ต้องกระทำต่อกันเพื่อไม่ให้เกิดการละเมิดบรรทัดฐานหรือไปขัดจังหวะคู่อื่นระหว่างมีกิจกรรมทางเพศ รวมถึงเป็นการป้องกันตนเองจากปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ด้วย กระนั้นก็ตาม ในบริบทสังคมไทย การประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะยังถูกตีตราว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่เพียงในสายตาของกลุ่มผู้รักต่างเพศ แต่รวมถึงผู้รักเพศเดียวกันด้วย ดังนั้น กลุ่มชายขอบชายที่ให้คุณค่ากับการประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะย่อมต้องประเมินถึงความเสี่ยง โดยเฉพาะเมื่อรับรู้ว่าการกิจกรรมดังกล่าวไม่เป็นที่ยอมรับ พวกเขาจะต้องเรียนรู้ถึงการต่อรองเพื่อไม่ให้ถูกตีตราเหมารวมหรือถูกใช้สิทธิอันมดีเชิงลบ (negative social sanction) จากสังคม

การต่อรองกับความเสี่ยงและการควบคุมทางสังคม

เมื่อความสัมพันธ์ทางเพศที่เกิดขึ้นภายในห้องน้ำสาธารณะถูกพิจารณาในฐานะพฤติกรรมเบี่ยงเบน ดังนั้น ผู้เข้าร่วมอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวจึงอาจถูกตีตราเหมารวมและได้รับสิทธิอันมดีเชิงลบจากสังคมทั้งในระดับกลไกควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการ (formal social control) และอย่างไม่เป็นทางการ (informal social control) การใช้สิทธิอันมดีเชิงลบโดยตัวแทนของกลไกควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการ อย่างเช่น ตำรวจอาจทำการจับกุมพร้อมดำเนินคดีตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการตีตราและสร้างรอยมลทินแก่ผู้ถูกดำเนินคดีผ่านการบันทึกในเอกสารราชการ ส่วนในระดับของกลไกอย่างไม่เป็นทางการ ปฏิบัติการเชิงลบต่อการประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะที่ละเมิดความเป็นส่วนตัวหรือมีพฤติกรรมในลักษณะลวนลามทางเพศต่อผู้ใช้ห้องน้ำที่ไม่ได้มีแนวโน้มนำทางเพศกับเพศเดียวกัน อาจปรากฏในรูปแบบตั้งแต่การประณาม ด่าทอ การทำให้เสียหน้าหรือเสียชื่อเสียง รวมถึงการใช้ความรุนแรงในการทำร้ายร่างกาย อาจกล่าวได้ว่าการประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมต้องประเมินถึงความเสี่ยงและต่อรองถึงผลที่อาจได้รับเพื่อแลกกับการตอบสนองต่อความต้องการทางเพศ ใน

ทำนองเดียวกับที่นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ ได้เสนอไว้เกี่ยวกับการต่อรองระหว่างการผลิตความสัมพันธ์ทางเพศแบบปลอดภัยกับการมีความสัมพันธ์แบบไม่มีขอบเขตของเกย์ในบริบทสังคมไทย (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ 2554, 44) ทั้งนี้ ผู้เขียนเสนอว่ากลุ่มชายขอบชายที่ต้องการเข้าไปประกอบกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำสาธารณะต้องเผชิญและต่อรองกับความเสี่ยงทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคมดังนี้

ความเสี่ยงและการต่อรองในระดับปัจเจก

ความเสี่ยงในระดับปัจเจกสำหรับชายขอบชายที่ใช้ห้องน้ำสาธารณะเป็นพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศ อาจแบ่งได้เป็นความเสี่ยงร่วมกับกลุ่มผู้มีแนวโน้มนำทางเพศต่อเพศเดียวกันและความเสี่ยงอันเป็นผลสืบเนื่องจากเงื่อนไขเฉพาะของบริบทเชิงพื้นที่ กล่าวคือ กลุ่มชายขอบชายที่ประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะมีความเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นตัวอย่างหนึ่งของความเสี่ยงที่เกิดจากการตอบสนองต่อความต้องการทางเพศของเกย์ในบริบทสังคมไทยในงานศึกษาของนฤพนธ์ ด้วงวิเศษ ทั้งนี้เนื่องจากชายที่ประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะมักไม่ระมัดระวังโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะการใช้ปากกับอวัยวะเพศ ขณะที่การมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักจะมีการป้องกันโดยสวมถุงยางอนามัยมากกว่า ยกเว้นบางกรณีที่มีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักโดยไม่ป้องกันซึ่งเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี (HIV) มากที่สุด ส่วนในแง่ของความเสี่ยงอันเป็นผลสืบเนื่องจากเงื่อนไขเฉพาะเชิงพื้นที่ เป็นผลจากความเป็นสาธารณะของพื้นที่ ทำให้ผู้คนรวมถึงมิชชันนารีเข้าออกได้สะดวก ซึ่งอาจนำไปสู่การโจรกรรมหรือการทำร้ายร่างกายได้ โดยข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์สะท้อนว่าสถานการณ์ดังกล่าวมักเกิดขึ้นในเวลากลางคืนและเกิดขึ้นในห้องน้ำตามปั้มน้ำมันมากกว่าห้องน้ำในห้างสรรพสินค้า อย่างไรก็ตาม ชายขอบชายที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำเหล่านี้มักหลีกเลี่ยงไม่แจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมาย ยกเว้นกรณีที่มีความรุนแรงอย่างทำร้ายร่างกายหรือฆาตกรรม ทั้งนี้เนื่องจากการแจ้งความดำเนินคดีจะนำไปสู่การซักถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้เสียหายว่าไปอยู่ในสถานที่นั้นได้อย่างไร ทำให้มีความเสี่ยงต่อการถูกตีตราซ้ำผ่านกระบวนการของกลไกควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการ

สำหรับการต่อรองในระดับปัจเจกผู้เขียนพบว่ากลไกการต่อรองขึ้นอยู่กับความตระหนักในความเสี่ยงของกลุ่มชายขอบชายแต่ละคนอันเกิดจากการให้คุณค่าเฉพาะและการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์การหาคู่ในที่สาธารณะ ในแง่ของการต่อรองกับความเสี่ยงจากการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กลุ่มชายที่เข้าร่วมในกิจกรรมทางเพศสามารถต่อรองกับคู่ปฏิสังสรรค์ให้สวมถุงยางอนามัยก่อนที่จะมีการการใช้ปากกับอวัยวะเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักได้ ขณะที่การต่อรองกับความเสี่ยงอันเป็นผลสืบเนื่องจากเงื่อนไขเฉพาะเชิงพื้นที่ จะมีการประเมินลักษณะของคู่ปฏิสังสรรค์ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าไปประกอบกิจกรรมทางเพศในส่วนพื้นที่ปิดของห้องน้ำ ตลอดจนอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่มีลักษณะไม่พึงประสงค์จากการบอกเล่าของผู้เข้าไปประกอบกิจกรรมทางเพศด้วยกัน หรือบางกรณีอาจหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมอย่างเช่นที่เปลี่ยวหรือลับสายตาคน เป็นต้น

ความเสี่ยงและการต่อรองในระดับสังคม

การประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะมีความเสี่ยงที่จะได้รับสิทธิอนุวัติเชิงลบผ่านกลไกการควบคุมทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการที่ตีตราประทับเหมารวมกลุ่มชายขอบชาย โดยอ้างอิงกับวาทกรรมหลักว่าด้วยความเป็นเกย์ในบริบทสังคมไทยว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เนื่องจากมีพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างจากคนทั่วไป และมีแนวโน้มเป็นพวกสำส่อน เปลี่ยนคู่นอนบ่อย อันอาจนำไปสู่การเปิดโปง การประณาม หรือทำให้เสียชื่อเสียง โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มที่ไม่เปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศต่อสาธารณะ ในส่วนของกลไกการควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการ การประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะถือว่าเข้าข่ายความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 388 (กระทำอนาจารต่อหน้าธารกำนัล) เป็นความผิดลหุโทษต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หากเจ้าพนักงาน เช่นตำรวจสายตรวจที่ทำการตรวจตราบริเวณห้องน้ำป๊อปปี้มน้ำมันมาพบผู้ประกอบกิจกรรมทางเพศ ก็สามารถจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมายได้ทันที ส่วนพื้นที่ห้องน้ำสาธารณะในห้างสรรพสินค้าพบว่าเอกชนที่เป็นเจ้าของสถานที่ที่มีความพยายามควบคุมไม่ให้เกิดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวเพื่อป้องกันไม่ให้ห้องน้ำสาธารณะกลายเป็นสถานที่

นัดหมายเพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศของชายขอบชาย ซึ่งอาจทำให้สถานที่นั้นๆ เสี่ยงชื่อเสียง หรือกลายเป็นแหล่งอาชญากรรม โดยอาศัยการเชื่อมโยงกลไกการควบคุมทางสังคม ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังที่ผู้เขียนพบจากการสำรวจภาคสนาม 3 รูปแบบ หลักๆ ต่อไปนี้

1. *การติดป้ายเตือน* เพื่อเป็นการสื่อสารว่าเจ้าของสถานที่รับรู้ว่ามีการใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศและต้องการป้องปรามไม่ให้กลุ่มชายขอบชายเข้ามาประกอบกิจกรรมดังกล่าว โดยการอ้างอิงกับความผิดตามกฎหมาย พร้อมระบุหมายเลขโทรศัพท์ให้ผู้พบเห็นสามารถติดต่อเพื่อแจ้งเหตุอันจะนำไปสู่การดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

2. *การตรวจสอบโดยแม่บ้าน* เจ้าของสถานที่จะมีการมอบหมายให้แม่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เข้ามาทำความสะอาดทุกๆ 30 – 45 นาที ยิ่งแม่บ้านเข้ามาในห้องน้ำบ่อยครั้งเท่าไร ก็ยิ่งทำให้กิจกรรมทางเพศเกิดยากขึ้นเท่านั้น ผู้ประสงค์จะประกอบกิจกรรมทางเพศส่วนใหญ่มักแยกย้ายออกไปจากห้องน้ำเมื่อแม่บ้านเข้ามา หากยืนรออยู่ภายในห้องน้ำนานๆ โดยไม่ออกไปไหนก็อาจเป็นที่สังเกตและถูกจดจำใบหน้า ซึ่งอาจนำไปสู่กระบวนการที่แม่บ้านจะแจ้งพนักงานรักษาความปลอดภัยต่อไป

3. *การตรวจสอบโดยพนักงานรักษาความปลอดภัย* ซึ่งจะเดินตรวจตราอย่างสม่ำเสมอๆ กับแม่บ้าน โดยมีตารางเวลาตรวจอย่างชัดเจน หรือบางแห่งถึงกับให้พนักงานรักษาความปลอดภัยนั่งเฝ้าอยู่หน้าห้องน้ำ พนักงานรักษาความปลอดภัยมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินการกับการกระทำที่ทำให้สถานที่ได้รับความเสียหายทั้งด้านวัตถุและชื่อเสียง โดยส่วนใหญ่ถ้าพบการประกอบกิจกรรมทางเพศบริเวณโถปัสสาวะก็จะเดินเข้าไปแสดงตัวเพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวชะงักและยุติลง แต่ถ้าเป็นการประกอบกิจกรรมทางเพศภายในส่วนห้องน้ำก็จะดำเนินการส่งเจ้าพนักงานตำรวจต่อไป

สำหรับการต่อรองกับกลไกการควบคุมทางสังคมผ่านมาตรการของเอกชนทั้งสามรูปแบบข้างต้น ผู้เขียนพบว่า ในกรณีของการติดป้ายเตือนอย่างเป็นทางการดูเหมือนว่าไม่มีผลทำให้จำนวนและความถี่ของการประกอบกิจกรรมทางเพศลดลง แต่อาจมีส่วนทำให้ชายที่เข้ามาประกอบกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำมีความระมัดระวังมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยง

ไม่ให้มีคนเห็นหรือโทรศัพท์ไปแจ้งเหตุ ส่วนความพยายามจัดระเบียบสถานที่โดยให้แม่บ้านหรือพนักงานรักษาความปลอดภัยเดินตรวจห้องน้ำบ่อยๆ กลุ่มชายขอบชายก็มีกลไกในการต่อรองกับสถานการณ์ดังกล่าว เช่น มีคนดูต้นทางและส่งสัญญาณเตือนผู้ที่กำลังประกอบกิจกรรมทางเพศ เมื่อมีแม่บ้านหรือพนักงานรักษาความปลอดภัย รวมทั้งผู้ใช้ห้องน้ำสาธารณะคนอื่นเข้ามาภายในบริเวณห้องน้ำ นอกจากนี้ กลุ่มชายขอบชายยังสามารถจัดจำช่วงเวลาแม่บ้านเข้ามาทำความสะอาด โดยเฉพาะในช่วงเย็นที่แม่บ้านมักเข้ามาทำความสะอาดในห้องน้ำดีกว่าช่วงอื่นๆ ตลอดจนการเลือกเวลาประกอบกิจกรรมทางเพศในช่วงค่ำ หลังจากที่พนักงานส่วนใหญ่เลิกงาน ทำให้การตรวจตราพื้นที่ดังกล่าวลดลงด้วย

ดังกล่าวแล้วในตอนต้นว่ากลุ่มชายขอบชายจะพยายามทำตัวให้ดูไม่แปลกแยกหรือแตกต่างจากผู้ใช้ห้องน้ำสาธารณะทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายหรือการแสดงกิริยาท่าทางต่างๆ เพื่อไม่ให้เป็นที่จับจ้องหรือสังเกตจากผู้ชมทางสังคม ตลอดจนหลีกเลี่ยงการปะทะกับผู้ใช้ห้องน้ำสาธารณะคนอื่นๆ และเลือกที่จะออกจากสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ทันทีเพื่อลดความเสี่ยงที่จะถูกตีตราและใช้สิทธิข่มขู่ตีขี้เหล็กจากสังคม ในกรณีที่ต้องเผชิญกับกลไกการควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการ เช่น หากมีตำรวจหรือพนักงานรักษาความปลอดภัยมาพบขณะประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะ ซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้า อาจมีการต่อรองโดยการติดสินบนเพื่อไม่ให้พนักงานรักษาความปลอดภัยแจ้งความดำเนินคดี หรือเพื่อแลกกับการปล่อยตัวและขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ลงบันทึกประวัติการกระทำผิดในเอกสารทางราชการ จากคำบอกเล่าของผู้ประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะพบว่าบางคนยอมจ่ายเงินให้กับพนักงานรักษาความปลอดภัยเพื่อแลกกับการไม่แจ้งความดำเนินคดี แต่บางคนยอมถูกดำเนินคดีโดยให้เหตุผลว่าค่าปรับตามความผิดหลูโทษมีอัตราเพียงไม่เกิน 500 บาท ในขณะที่พนักงานรักษาความปลอดภัยบางคนอาจเรียกเงินสูงถึงหลายพันบาท

จะเห็นว่าชายที่มีความต้องการเข้าไปประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะจะต้องประเมินถึงความเสี่ยงและต่อรองกับผลกระทบต่างๆ ที่อาจได้รับในฐานะผู้ละเมิดบรรทัดฐานทางสังคม และเมื่อใดก็ตามที่มีการให้คุณค่ากับการตอบสนองต่อความต้องการ

ทางเพศสูงกว่าความเสี่ยงที่จะได้รับ ก็จะทำให้พวกเขาเหล่านั้นยังคงเลือกที่จะประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะต่อไป

สรุป

กิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะของกลุ่มชายขอบชายมักถูกพิจารณาในฐานะปรากฏการณ์ทางสังคมที่เบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานที่สังคมยอมรับ ผู้เขียนพยายามทำความเข้าใจภายใต้กรอบทฤษฎีปฏิบัติสังสรรค์สัญลักษณ์และแนวคิดความเบี่ยงเบนเพื่อทำความเข้าใจแบบแผนและเงื่อนไขของกิจกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งพบว่ากลุ่มชายที่เข้าไปประกอบกิจกรรมทางเพศในห้องน้ำสาธารณะมีอัตลักษณ์ที่หลากหลายมากกว่าที่สังคมเข้าใจว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นเพียงวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มเกย์ นอกจากนี้ กลุ่มชายขอบชายยังมีการให้ความหมายต่อห้องน้ำสาธารณะในฐานะของพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเพศซึ่งแตกต่างจากการรับรู้และการให้ความหมายของผู้ชมทางสังคมทั่วไป

สำหรับปัจจัยที่เอื้อต่อการประกอบกิจกรรมทางเพศของกลุ่มชายขอบชายในห้องน้ำสาธารณะอย่างห่างสรรพสินค้าและปั้มน้ำมันนั้น ประกอบด้วยความเป็นพื้นที่สาธารณะซึ่งเปิดโอกาสให้ชายขอบชายเป็นส่วนหนึ่งของผู้ใช้บริการห้องน้ำสาธารณะที่มีความหลากหลาย แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถจัดการกับความเป็นส่วนตัวตามเงื่อนไขของพื้นที่ได้และให้ความรู้สึกปลอดภัยเนื่องจากมีช่องทางในการหลบหลีกหรือทางหนีที่ไล่ ตลอดจนความเป็นพื้นที่ที่รองรับการใช้งานในระยะเวลาจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการประกอบกิจกรรมทางเพศอย่างรวดเร็วและไม่ผูกมัด ทำให้กิจกรรมการหาคู่ในห้องน้ำสาธารณะได้รับความนิยมและเริ่มแพร่หลายมากขึ้นในกลุ่มผู้ให้คุณค่ากับกิจกรรมดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การมีกิจกรรมทางเพศภายในห้องน้ำสาธารณะจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ทั้งเงื่อนไขเชิงบริบทและบรรทัดฐานของกิจกรรมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการสื่อสารผ่านระบบสัญลักษณ์ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การมีกิจกรรมทางเพศ และวิธีการเอาตัวรอดออกจากสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ในลักษณะต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการที่กลุ่มชายขอบชายประเมินถึงความเสี่ยงและต่อรองทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคมผ่านกลไกการควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

รายการอ้างอิง

เอกสารภาษาไทย

- เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. 2545. “วาทกรรมเกี่ยวกับ ‘เกย์’ ในสังคมไทย พ.ศ. 2508 – 2542.”
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. 2553. “ขบวนการเคลื่อนไหวของเกย์ในสังคมไทย ภาคปฏิบัติการและ
กระบวนการทัศน์.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหาร
สังคม), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. 2554. “ไม่มั่วแต่ทั่วถึง: เซ็กซ์แฟนตาซีของเกย์ไทยยุค 2000.” *วารสาร
เพศวิถีศึกษา* 1(1) มกราคม – ธันวาคม: 43 - 68.
- บงกชมาศ เอกเยี่ยม. 2532. “เกย์: กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์รักร่วมเพศ.”
วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต (สังคมวิทยา), มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- ปุรินทร์ นาคสิงห์. 2547. “เกย์: กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตทางเพศ.”
วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต (สังคมวิทยา), มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์. 2530. “การสังเกตแบบแฝง (Disguised Observation) กับปัญหา
ทางจริยธรรมในการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบน.” ใน *เอกสารทางวิชาการพื้นฐาน
สังคมวิทยาชุดที่ 1: ทัศนภาพและระเบียบวิธี*. คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมพ์วัลย์ บุญมงคล และคณะ. 2551. *ภาษาเพศในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิ และสุขภาวะ
ทางเพศ*. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุธรรม ธรรมรงค์วิทย์. 2548. “อำนาจและการขัดขืน: ชายรักชายในสังคมที่มีความสัมพันธ์
ต่างเพศเป็นใหญ่.” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง), มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

เอกสารภาษาอังกฤษ

- Becker, Howard S. 1963. *Outsider: Studies in the Sociology of deviance*. New York: The Free Press.
- Flowers, Paul, Claire Marriott and Graham Hart. 2000. “The Bars, the Bogs and the Bushes: The impact of locale on sexual cultures.” *Culture, Health & Sexuality* 2: 69 – 86.
- Frankis, Jamie S. and Paul Flowers. 2005. “Men Who Have Sex with Men (MSM) in Public Sex Environment (PSEs): A systematic review of quantitative literature.” *AIDS Care* 17: 273 – 288.
- Frankis, Jamie S. and Paul Flowers. 2009. “Public Sexual Cultures: A systematic review of qualitative research investigating men’s sexual behaviors with men in public spaces.” *Journal of Homosexuality* 56(7): 861 – 893.
- Humphreys, Laud. 1970. *Tearoom Trade: Impersonal sex in public places*. Chicago: Aldine.
- Leap, William L. 1999. *Public Sex/Gay Space*. New York: Columbia University Press.
- Rubington, Earl. and Martin S. Weinberg. 1999. *Deviance: The interactionist perspective*. Boston: Allyn and Bacon.
- Tewksbury, Richard. 1999. “Cruising for Sex in Public Places.” In *Deviance: The interactionist perspective*, edited by Earl Rubington and Martin S. Weinberg, 310 - 321. Boston: Allyn and Bacon.

